

ንሕናን ሕገ መንግስትናን

Eyasu Weldesilassie 12-6-14

ብመጀመሪያ እንኳን ንመበል ዓይ ግዜ እንክብሮ መዓልቲ ብሄራት ብሄረሰባትን ህዝቢታትን ሃገርና ብሰላምን ብደስታን ኣብፅሖኹም እብል። ሕዳር 29 ህዝቢታት ሃገርና ንነዊሕ ዓመታት ዝቃለሰሉ ዝነበሩ ሕቶ ቡዙሕነት፣ ልምዓትን መሰል ዓርሰ ውሳኔን ንሓዘን ንሓዋሩን ዝመለሰ ሕገ መንግስትና ዝፀደቀሉ መዓልቲ ብሞካኑ ብዛዕባ እዛ ዕለትን ብሄረሰባይን ዝስምዑ ብክምዚ ዝስዕብ ብሓፅር ፅሑፍ መልክዕ ኣዳልዮ እንሆ ሰናይ ንባብ እብል።

ኣነ ካብ ብሄረሰብ ኢሮብ እየ። ኢሮብ ብሞካኒይ እኮሪዕ። ብባህላይ፣ ብቋንቋይ ብታሪክይ ኮታ ብመንነተይ ኮርዐ እነብር ኣሎኹ። ብሄረሰብ ኢሮብ ምስ ካልኦት ብሄራትን ብሄረሰባትን ሃገርና ማዓረ እየ። ኣይበልፅ ኣይብለፅ። ስለዝኮነ ድማ ብትግራይነተይን ብኢትዮጵያዊነተይን እኮርዕ።

ህዝቢ ኢሮብ ንነውሕ ዓመታት ንክብሩን ንላዕላዊነት ሃገሩን እናተቃለስ ዝመፀ ህዝቢ እየ። ናይ ቀረባ እዋን ታርክ ቃልስ ህዝቢ ኢሮብ እንተራእና እኳ ኣብ ግዜ ወረራ ባዕዳዊያን ገዛእቲ ኩሉ ዓቕምታቱ ኣዋዲዱ ንኣንፃር ተበለፅቲ ሓይሊታት ዘይሕለል ቃልስ ዘካየደ ህዝቢ እየ። ኣብ እዋን ብሔራዊ ወፅዓ ድማ ኣብ ሃገርና ሃፀያዊነት ከበቅዕ፣ ማዓርነትን ማሕበራዊ ፍትሕን ብሕግን ብግብርን ክነግሱ ምእንታን ክቡር ዋጋ ደም ዝክፈለ ህዝብ እየ። ቀጺሉ ኣብ ግዜ ፋሽሽታዊ (ፀረ ዲሞክራሲያዊ) ሰርዓት ደርግ ኣብ ጎኒ ውድቡ ውድብ ህዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይ (ህወሓት) ኮይኑ ቛልሲ ዝሓቶ ዝነበረ መስዋእት እናከፈለን ብዓወት እናተፀንበለን ዝመፀ ህዝቢ እየ። ደርግ ካብ ፎቆዶ ዕዳጋታትን ገዛውትን ብዘይፍቃድምን ትልሞምን ገፊፉ ኣደዳ ሕማምን ሞትን ዝገበሮም ደቂ ህዝቢ ኢሮብ ውሑዳት ኣይኮኑን።

ህዝቢ ኢሮብ ዝኣመነ ዝኣምን፣ በርቲዑ ዝቃለስ፣ ንኢደ-ወነናዊነት ዘይሸከም ህዝቢ እየ እንተበልኹ ምግናን ኣይኮነን። ንኣብነት ኣብ ግንቦት 27/1990 ዓ.ም ብዱሩዓት መካይንን ታንክታትን ዝተሰነዩ ሃንደበታዊ ወራር ሻዓብያ ንምምካት ንግዜኡ ዝነበሮ ሕፅረት ዕጥቅን ስንቅን ከይተገደሰ ብመዓልቱ ዓጢቁ ሃገሩ ዘክበረ እሞ ከዓ ብፀላኢ ምስተከበበ ናዓና ሓውስኩም ውቅዑ እናበለ ዝተቃለሰ ህዝቢ እየ። ብሓፈሻ ናይ ወፃኢ ወረርቲ ሓይሊታትን ነቲ ኣብ እንግድዓ ውፁዓት ህዝቢታት ሃገርና ተፃዒኑ ዝነበረ ዘስካሕክሕ ብሔራዊን ደርባዊን ወፅዓታት ንምንጋፍ ኣብ ዝተካየደ መሪር ብረታዊ ተጋድሎ ምስ ኣካሉ ዝኮነ ህዝቢ ትግራይን ካልኦት ኢትዮጵያዊያን ወገናቱ ብሞካን ብፅንዓት ተቃሊሱን ኣቃልሱን ዝሰዓረ ህዝቢ እየ ህዝቢ ኢሮብ።

ብዛዕባ ቃልስ ህዝቢ ኢሮብ ካብ ባሕሪ ብጭልፋ እዚ ካብ በልኩ ብዛዕባ ፍረ ቃልስታቱ ቁሩብ ምባል የደለ። ህዝቢ ኢሮብ ሻላ ዝተቃለሰ እዩ ባዓል ቤት ዲሞክራሲያዊ ሕገ መንግስት ክኸውን ዝከኣለ። ብፍላይ ድማ ተጠቃሚ ኣብ ኣንቀፅ 39 ሕገ መንግስትና ዝተነበሩ መሰላት ብሞካን እንሆ መበል 9ይ ግዘ ንዝክበር መዓልቲ ብሔራት ብሔረሰባትን ህዝቢታትን ሃገርና ከክብር፤ ንሕዳሰ ሃገርና ከፀውት ከምኡ ድማ ፌዴራላዊ ሰርዓት ንምጥንኻር ዳግም ቃሉ ከሓድስ ኣብ ምሽብሻብ ይርከብ።

ህዝቢ ኢሮብ ብመሰረት ሕገ መንግስት ሃገርና ብፍላይ ኣብ ኣንቀፅ 39 ንኡስ ኣንቀፅ 1 ክሳብ 3 ዘለው መሰላት ተጠቅሙ ዓርሱ እናመሓደረ ይርከብ ፤ ከምኡ ድማ ኣብ ምክሪ ቤት ክልልና፤ ኣብ ምክሪ ቤት ተወክልቲ ህዝቢን ፌዴረሽን ምክሪ ቤትን ተወክልት ኣለዎ። ታርኩ፤ ባህሉን ቋንቋኡን እውን እናተንከባከበን እናዕበየን ይርከብ። ሕፃናት እውን ካብ 1ይ ከፍሊ ክሳብ 6ይ ክርሊ ኣፍ መክፈቲ ቋንቋኦም ከም ኣደ ዓይነት ትምህርቲ እናተምሃሩ እዮም። ዝለዓለ ደረጃ ክሳብ ዝበፀሕ ክቅፅል እዩ።

ኣብ ወረዳና ሽፋን ትምህርት 94% ፤ ሽፋን ጥዕና 83% ከምኡ ድማ 1,251 ሃክታር ዕቀባ ኣመድን መይን ተሰርሑ እዩ። ካብ ሰብን እንስሳን ዝተከለለ ዝለምዕ መሬት ከዓ ከባቢ 69,850 ሃክታር በፅሑ ይርከብ። ከተማታትና ከተማ ዳውሃንን ዓሊተናን 24 ሰዓት ተጠቀምቲ ኣይሊ መብራህት ብምግባር ናብ ካልእ ጣቢያታት ኣብ ምስፍሕፋሕ ይርከብ።

ኮይኑ ግና ገና ዘይተሻገርናዮም ብርክት ዝበሉ ፀገማት ኣለውና። ካብቶም ዘይተሻገርናዮም ግን ድማ ቶሎ ክፊትሑ ዝግብኦም ፀገማት እቲ ቀንዲ ዘይሕጋዊ ስደት መናእሰይ እዩ። እዚ ፀገም ንምፍታሕ ዕድላት ስራሕ ምስፋሕን ኣብ ዓደይ ሰርሐ ክሓልፈለይ እዩ ዝብል ናይ ኣረኣኢያ ለውጢ ክግበር ምግባርን የደለ። ካልእ ዘይተሻገርናዮ እዋናዊ ፀገም ብደረጃ ሕድሕድ ገዛ (ስድራ) ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅ ገና ነዊሕ መንገድ ይተርፈና። እዚ ከዓ ምስ ህልዊ ከነታት ከባብናን ህዝቢናን ዝስማዕማዕ ቁጠባዊ ኣማራፅታት ብምጥቃም ክፍታሕ ዝክእል ጉዳይ እዩ።

ህዝቢ ኢሮብ እቲ ሰፊኑ ዘሎ ሰላምን ዲሞክራሲን ተጠቅሙ ትማሊ ንኣንፃር ፀረ ዲሞክራሲያዊ ኣይሊታት ብፅንዓት ተቃልሱ ከምዝተዓወተ ኩሉ ሎሚ እውን ንኣንፃር ቀንድ ፀላኢኡ ዝኮነ ድክነት ለይትን ቀትርን ክቃለስ ኣለዎ።